

DOPEŁNIACZ

W języku polskim odpowiada na pytania **KOGO? CZEGO?** Jest najczęściej używanym przypadkiem zaraz po mianowniku (kto? co?). Jakie ma końcówki?

Dopełniacz rodzaju męskiego liczby pojedynczej dla rzeczowników nieżywotnych (wahania w końcówce-a/-u)

Kończórkę **-a** w dopełniaczu mają **rzeczowniki nieżywotne** rodzaju **męskiego** oznaczające:

- I. **narzędzia i naczynia**, np. nóż - noża, młotek - młotka, garnek - garnka, talerz - talerza (z wyjątkiem zakończonych na -graf, -skop, -fon, np. mikrofon-u, telefon-u, telegraf-u)
- II. **miesiące**, np. styczeń-stycznia, marzec-marca, kwiecień-kwietnia, maj-maja, czerwiec-czerwca, lipiec-lipca, sierpień-sierpnia, wrzesień-września, październik-października, listopad-listopada, grudzień - drugiego grudnia (z wyjątkiem *lutego*)
- III. **części ciała**, np. nos - nosa, brzuch - brzucha, palec - palca, policzek - policzka, łokieć-łokcia, nadgarstek - nadgarstka, pośladek - pośladka.
- IV. **nazwy polskich miast** (Gdańsk-Gdańska, Wrocław-Wrocławia, Poznań-Poznania, Żagań-Żagania) oraz obcych (Wiedeń-Wiednia, Berlin-Berlina, Brno-Brna).
- V. **nazwy miar czasu, długości, wagi**, itp. np. dzień - dnia, miesiąc - miesiąca, metr - metra, kilogram - kilograma, litr - litra

Kończórkę **-u** w dopełniaczu przybierają rzeczowniki rodzaju **męskiego**:

- I. **niepoliczalne**, np. piasek - piasku, mak - maku
- II. **zbiorowe**, np. tłum - tłumu, las - lasu
- III. **abstrakcyjne**, np. sen - snu, smutek - smutku, gniew-gniewu
- IV. **obcego pochodzenia**, np. tramwaj - tramwaju, pub - pubu, bar - baru
- V. **oznaczające nazwy miasta**, np. (Zurych-Zurychu, Rzym-Rzymu, Madryt-Madrytu, Londyn-Londynu)

Rodzaj żeński w dopełniaczu liczby pojedynczej przybiera końcówki **-y/-i**:

- I. **kończórkę -y**: mysz-myszy, zupa-zupy, małpa-małpy, ulica-ulicy,
- II. **kończórkę -i**: ziemia-ziemi, kula-kuli, książka-książki, noga-nogi, łydka-łydki

Ćwiczenie 1.

Uzupełnij zdania odmienionymi rzeczownikami:

Nóż, maj, pub, wrzesień, Poznań, styczeń, las, Berlin, smutek, bar, Madryt, brzuch, dzień, Poznań, tłum, garnek, książka, Wiedeń.

1. Używam do krojenia cebuli, ogórka i marchewki.
2. Dziesiątego wyjeżdżam do na studia.
3. Wkładam do mięso i gotuję zupę.
4. Urodziłem się pierwszego....., a mój brat drugiego.....
5. Idąc do zapomniałam
6. Wieczorem z Marysią idę do, ale tylko na jedno piwo, bo rano lecimy do
7. Zapisalam się na taniec i będę chodzić na siłownię każdego
8. Z tego poszedłem z Michałem do
9. W tym roku mam plan, żeby pojechać do....., i
10. Lubię chodzić na koncerty, ale nie lubię